

## Charter 'naar een toegankelijke gemeente'

---

*Een toegankelijke gemeente is een gemeente **waar iedereen gelijkwaardig en onafhankelijk toegang heeft tot de gebouwen, publieke ruimte, dienstverlening en communicatie. Iedereen kan er comfortabel, kwaliteitsvol en tot op hoge leeftijd wonen, leren, werken, dagelijkse activiteiten uitvoeren, zich verplaatsen en ontspannen. Ook die inwoners met een zichtbare of onzichtbare beperking.***

Als stads- of gemeentebestuur erkennen we **dat toegankelijkheid een bepalende rol** speelt om elke inwoner en bezoeker ongeacht zijn mogelijkheden, leeftijd, culturele achtergrond, gelijke kansen te geven om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Hiermee leveren we als gemeente onder andere een bijdrage aan **de uitvoering van het VN-verdrag over de rechten van personen** met een handicap dat België ratificeerde in 2009. Het VN-verdrag pleit ervoor dat personen met een handicap volledig en gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

Om een inclusief en geïntegreerd toegankelijkheidsbeleid te realiseren starten we met het bestuur, de medewerkers en de inwoners van onze stad/gemeente **het kwaliteitstraject 'naar een toegankelijke gemeente'.**

### Hoe doen we dat?

- We kiezen resoluut voor **een structurele aanpak**. Dit doen we door bij de start van elk project goed na te denken over de toegankelijkheid voor iedereen. Toegankelijkheid wordt bewust, doordacht en duurzaam ingebed in het dagelijks beleid en management, de werking, de dienstverlening, en de communicatie van de gemeente. We houden hierbij rekening met de principes van Universal Design<sup>1</sup>. Op die manier streven we naar mooie, duurzame en kwaliteitsvolle resultaten.
- Participatie van de inwoners van 'naam stad/gemeente' is een belangrijke voorwaarde om te komen tot een integraal toegankelijkheidsbeleid. Ervaringsdeskundigen en adviesraden kennen de noden en prioriteiten op vlak van toegankelijkheid en worden actief betrokken bij het toegankelijkheidsbeleid. We streven naar **gebruikersparticipatie in elk project** vanaf de start.
- De gemeente bouwt **een netwerk van partners op** (mobiliteitsactoren, nutsbedrijven, huisvestingsmaatschappijen, lokale economie ...) die het gemeentelijk toegankelijkheidsbeleid kunnen versterken.
- Het gemeentebestuur werkt samen met Inter, dat het kwaliteitssysteem ontwikkelde. Inter reikt hiervoor instrumenten, hulpmiddelen, vorming, advies en begeleiding aan bij het toegankelijk maken van onze infrastructuur, dienstverlening en evenementen en begeleidt ons in het traject 'naar een toegankelijke gemeente'.

Het traject start met een grondige zelfevaluatie van ons toegankelijkheidsbeleid. Hierna zullen we bepalen welke inspanningen nodig zijn om ons toegankelijkheidsbeleid te versterken en doelstellingen en acties op korte en lange termijn vastleggen. We engageren er ons toe om regelmatig te communiceren met de inwoners van onze stad/gemeente over de vooruitgang die we boeken op weg 'naar een toegankelijke gemeente'.

---

<sup>1</sup> Wat is Universal Design? zie bijlage

## Universal Design | Ontwerpen voor iedereen

Universal Design is een ontwerpvisie die een integrale aanpak stimuleert in plaats van een optelsom van meerdere afzonderlijke oplossingen om integrale toegankelijkheid te bereiken. Het is dus niet de bedoeling om aparte maatregelen te nemen voor elke persoon die van het 'gemiddelde' afwijkt. Het is wel de bedoeling om bij elk ontwerp rekening te houden met de grote diversiteit aan gebruikers. Deze geïntegreerde aanpak maakt een integraal toegankelijk ontwerp kosteneffectief en esthetisch verantwoord.

### Vanaf de start van een ontwerpproces

De principes van Universal Design zijn van bij de start in een ontwerpproces belangrijk. Op die manier komen de noden van alle gebruikers aan bod. Bij de aanvang van elk ontwerpproces staat de volgende vraag centraal: "Hoe kan een product, een grafische boodschap, een website, een gebouw of een publieke ruimte zowel functioneel als aantrekkelijk zijn voor een zo divers mogelijke groep gebruikers?"

### Gebruiksgericht ontwerpen

Universal Design betekent gebruikersgericht ontwerpen. In plaats van te focussen op specifieke beperkingen, reikt Universal Design oplossingen aan die voor iedereen makkelijk bruikbaar zijn: onafhankelijk van lichamelijke mogelijkheden, leeftijd, geslacht, etniciteit, cultuur, taal en leerstijl.

### Mooi en makkelijk

Het doel van Universal Design is een slim ontwerp: een mooie en aantrekkelijke vormgeving gecombineerd met praktisch gebruik voor iedereen.

"Goede ontwerpen creëren mogelijkheden en ondersteunen de gebruiker, slechte ontwerpen belemmeren en sluiten mensen uit."

De basis van Universal Design zijn **zeven ontwerpprincipes**. Deze principes zijn een leidraad om binnen het ontwerp- en bouwproces van omgevingen, gebouwen, producten en informatie een grote gebruikskwaliteit voor iedereen te garanderen.

#### 1. Bruikbaar voor iedereen

Het ontwerp is bruikbaar voor iedereen, elk met eigen beperkingen en mogelijkheden.

#### 2. Flexibel in het gebruik

Het ontwerp is geschikt voor allerlei voorkeuren en mogelijkheden.

#### 3. Eenvoudig en intuïtief gebruik

Het ontwerp is eenvoudig verstaanbaar, onafhankelijk van de ervaring, (taal)kennis, of mate van concentratie van de gebruiker.

#### 4. Begrijpelijke informatie

De communicatie naar de gebruiker is efficiënt. De omgevingsomstandigheden en zintuiglijke of cognitieve capaciteiten van de gebruiker spelen daarbij geen rol.

#### 5. Marge voor vergissingen

De gevaren en ongewenste resultaten van verkeerde handelingen en onbewuste acties zijn beperkt.

#### 6. Beperkte inspanning

De gebruiker kan met een minimale inspanning en op een efficiënte en comfortabele manier gebruikmaken van het ontwerp.

#### 7. Geschikte afmetingen en gebruiksruiden

Er zijn passende maten en ruimte voor het bereiken, betreden, grijpen of gebruiken. Ook dit is onafhankelijk van de eigenheid van de gebruikers.